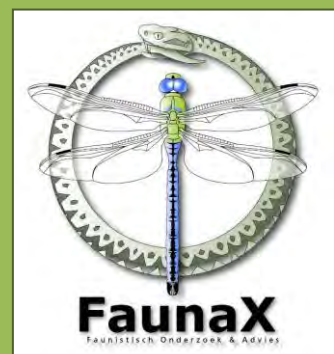

2013

Ecologische quickscan

Fjildleane 14 Minnertsga

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk

0513-435024

info@faunax.nl

www.fhunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Ecologische quickscan Fjildleane 14 Minnertsga

*Verkennde inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van
de Flora- en faunawet*

Gorredijk, juli 2013

In opdracht van:
Zethoven Bouwplan Groep

Contactpersoon:
Dhr. B. Koopmans

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk:
Dhr. E.P. de Boer

Rapportage:
Mw. J. Arisz

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Ligging en karakteristiek	2
1.3	Opzet veldwerk	3
2.	ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING.....	4
2.1	Natuurbeschermingswet.....	4
2.2	Ecologische hoofdstructuur.....	4
2.3	Flora- faunawet	4
3.	RESULTATEN VELDBEZOEK.....	5
3.1	Flora.....	5
3.2	Fauna	5
3.2.1	Vogels	5
3.2.2	Zoogdieren.....	7
3.2.3	Amfibieën, reptielen en vissen	7
3.2.4	Ongewervelden	7
4.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	8
4.1	Overzicht beschermde soorten	8
4.2	Conclusies en aanbevelingen.....	8
5.	BRONNEN EN LITERATUUR.....	10
6.	BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET.....	11
6.1	Algemene zorgplicht.....	11
6.2	Verbodsbepalingen	11
6.3	Omgaan met beschermde soorten	11
6.4	Vogels	12
6.5	Zorgvuldig handelen.....	12

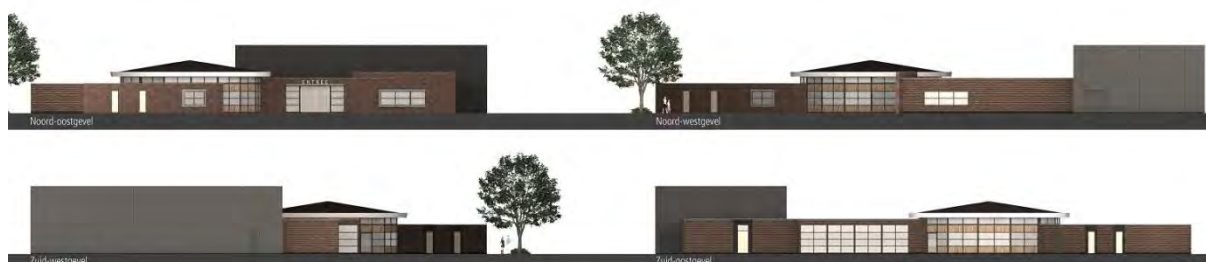
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Zethoven Bouwplan Groep is voornemens om het bestaande clubgebouw op de Sportfinne (aan de Fjildleane te Minnertsga) om te bouwen tot Multi Functioneel Centrum. De werkzaamheden bestaan uit sloop, nieuwbouw en renovatie. De bestaande zuidwest vleugel wordt gesloopt en op deze locatie wordt de beoogde nieuwbouw aangebouwd. Omdat de beoogde nieuwbouw een grotere oppervlakte beslaat dan de huidige vleugel wordt deels in de groene ruimte gebouwd. Voor deze nieuwbouw worden daarom tevens enkele bomen gekapt. Het centrale ronde gebouw en de noordoost vleugel worden gerenoveerd en maken deel uit van het nieuwe MFA. Hier worden echter geen gebouwen aan vast geplaatst. Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied weer. Een impressie van het te realiseren MFA is weergegeven in figuur 2.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied (Luchtfoto: Bingmaps).

Figuur 2. Impressie van de het te realiseren MFA aan de Fjildleane te Minnertsga (gegevens Zethoven Bouwplan Groep).

Aangezien het hier een ruimtelijke ingreep betreft, is een toetsing aan de Flora- en faunawet een vereiste. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn via een korte ecologische beoordeling, een quickscan, getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van deze beoordeling, waarbij adviezen zijn geformuleerd hoe te handelen conform de bepalingen in de Flora- en faunawet.

1.2 Ligging en karakteristiek

Het plangebied bestaat uit het hoofgebouw van De Sportfinne aan de Fjildleane 14 te Minnertsga en de directe omgeving hiervan. Het gebouw wordt gebruikt als clubgebouw door VV Minnertsga. Het bestaat uit een centraal rond deel en twee vleugels. De te slopen vleugel heeft een plat dak, ditzelfde geldt voor de te handhaven gedeeltes.

De Sportfinne is een sportpark aan de rand van het dorp Minnertsga. Het park wordt onder andere gebruikt door VV Minnertsga en omvat naast voetbalvelden ook een kaatsbaan, twee tennisbanen en in de winter een ijsbaan. Op het sportpark zijn meerdere bomenrijen aanwezig, tevens wordt het park in zuidelijke richting omzoomd door een bomenrij. Ten noorden en westen van het sportpark bevindt zich de bebouwde kom van het dorp. Agrarische percelen omringen het sportpark in oostelijke en zuidelijke richting. In de meeste gevallen betreft dit bouwland. In dit agrarische gebied ontbreken bomenrijen vrijwel geheel. Figuur 3 geeft de te slopen vleugel weer. Figuur 4 geeft een impressie van het te bebouwen deel van het sportpark.

Figuur 3. Impressie van de te slopen vleugel.

Figuur 4. Impressie van het te bebouwen deel van het sportpark.

1.3 Opzet veldwerk

In opdracht van de Zethoven Bouwplan Groep, is door Bureau FaunaX, op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht, een beschouwing opgesteld over de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten op en rond het plangebied. Op 17 juli 2013 is deze ecologische beoordeling in de vorm van een quickscan uitgevoerd. Daarbij is onderzocht of zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde plant- of diersoorten bevinden of hiervoor geschikte biotopen of habitats aanwezig zijn. Het onderzoek is uitgevoerd door het plangebied en de directe omgeving ervan visueel te inspecteren op geschikte habitats voor of aanwijzingen van beschermde soorten.

Deze ecologische beoordeling geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Komen er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voor?
2. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
3. Voor welke soorten en habitats wordt de wet mogelijk overtreden en hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
4. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 5.

De onderhavige ecologische quickscan is uitgevoerd volgens het principe 'zorgvuldig handelen' (zie Bijlage).

2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie Bijlage 1).

2.1 Natuurbeschermingswet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval dat de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering mogelijk negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is/wordt aangewezen.

Het plangebied ligt niet in of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied. Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet is derhalve niet aan de orde.

2.2 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Het plangebied ligt niet binnen de EHS. Toetsing aan de EHS is derhalve niet aan de orde.

2.3 Flora- faunawet

De Flora- en faunawet beschermt in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Het is niet toegestaan planten te plukken en dieren te doden, te vangen of te verstoren die onder de Flora- en faunawet vallen. Naast deze verbodsbepalingen is de zorgplicht opgenomen die voor alle dieren geldt. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen mag hebben voor dieren.

De dier- en plantensoorten die zijn opgenomen op de Flora- en faunawet zijn onderverdeeld in drie tabellen, waarbij de soorten op tabel 1 het lichtst beschermd zijn en die op tabel 3 het zwaarst. Vogels hebben een aparte status. Alle inheemse in Nederland broedende vogelsoorten zijn tijdens de broedperiode zwaar beschermd. Tevens is er een groep vogelsoorten aangewezen waarvan het nest het gehele jaar, dus ook buiten de broedtijd, beschermd is. Deze groep is weer onderverdeeld in vijf categorieën. Voor meer informatie zie de bijlage bij dit document.

3. RESULTATEN VELDBEZOEK

3.1 Flora

Aan de slopen vleugel zijn geen beschermde plantensoorten vastgesteld.

In het te bebouwen deel van het plangebied groeit Engels raaigras, witte klaver, madelief en smalle weegbree. Er zijn geen beschermde soorten vastgesteld in dit deel van het plangebied. De ondergrond bestaat uit voedselrijke klei. Doordat de vegetatie bovendien intensief gemaaid wordt, ontbreekt ook geschikte biotoop voor beschermde plantensoorten.

De houtwallen binnen en direct rondom het plangebied bevatten als populier, witte abeel, els, es, eik, wilg, schietwilg, sporkenhout, meidoorn, brunel, hulst, madelief, smalle weegbree, Engels raaigras, fluitenkruid, klimop, aalbes, ooievaarsbek en berenklaauw. Hierbij zijn geen beschermde soorten vastgesteld. De aangetroffen soorten uit de ondergroei zijn algemene kruiden. Bovendien wijst de soortensamenstelling op redelijk voedselrijke omstandigheden. Binnen het gehele plangebied worden geen beschermde soorten verwacht, omdat hiervoor geschikte biotoop ontbreekt.

3.2 Fauna

Op basis van de biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten. In het plangebied worden enkele beschermde soorten verwacht.

3.2.1 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Gebouwbewonende soorten met jaarrond beschermde nesten (bijvoorbeeld huismus en gierzwaluw) zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Het pand is niet geschikt voor soorten als gierzwaluw en huismus omdat er alleen platte daken aanwezig zijn, welke bovendien vermoedelijk niet toegankelijk zijn voor deze soorten. Andere potentiële nestlocaties zijn ook niet aanwezig. Omdat het pand niet geschikt is voor deze soorten, kan het voorkomen van nestplaatsen van gebouwbezonende vogelsoorten worden uitgesloten.

In de bomen in de houtwallen binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen holten aangetroffen die geschikt zijn voor holenbroedende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (spechten, uilen).

In de bomen in deze houtwallen is één nest gevonden, die zou kunnen toebehoren aan een soort waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd (figuur 5). Onder dit nest waren geen braakballen of plukresten aanwezig. Wel lagen onder dit nest veren van zwarte kraai (figuur 6) en resten van een noot. Dit nest is vermoedelijk in 2013 nog gebruikt als nestplaats door zwarte kraai. Zwarte kraai is opgenomen op de lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen in categorie vijf. Dit houdt in dat de nesten van deze soort alleen beschermd zijn onder zwaarwegende ecologische factoren, wel is een omgevingscheck vereist. De nestboom bevindt zich in de directe omgeving van het plangebied. Aan de nestboom zijn geen kapwerkzaamheden voorzien. Met de beoogde werkzaamheden zou echter grotere verstoring kunnen optreden. Mogelijk dat hiermee dusdanige verstoring gaat optreden dat het nest zijn functie zal verliezen. In de houtwallen rondom het sportpark zijn echter voldoende alternatieve bomen beschikbaar om een nieuw nest te bouwen.

Nestplaatsen van roofvogels of uilen zijn niet vastgesteld. Tijdens het veldbezoek is wel een buizerd gezien, maar een nestplaats ontbreekt in 2013.

Figuur 5. Nest die geschikt is voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen.

Figuur 6. Veren van zwarte kraai.

Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen en in de directe omgeving van het plangebied zanglijster, tjiptjaf, zwartkop, ekster, merel en houtduif waargenomen. De grazige delen van het plangebied zijn ongeschikt voor vogelsoorten om in te broeden, aangezien het beheerregime hiervoor te intensief is. In de houtwallen zijn wel in ruime mate geschikte nestplaatsen aanwezig en hierin zijn ook (oude) nesten van broedvogels in het algemeen vastgesteld.

3.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Binnen het directe plangebied en de omgeving hiervan zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen (alle soorten Ff-wet tabel 3) aanwezig. Het clubgebouw heeft geen voor vleermuizen toegankelijk voegen, deze zijn afgesloten en/of bevinden zich te laag in de muur om voor vleermuizen bereikbaar te zijn. De spouwmuur is hierdoor niet toegankelijk voor vleermuizen, bovendien lijkt het erop dat er geen luchtspouw aanwezig is (de spouw lijkt geïsoleerd). Het dak van dit gebouw is plat en hierdoor ongeschikt voor vleermuizen. De gebouwtjes in directe omgeving van het clubgebouw vormen ook geen geschikte biotoop voor vleermuizen.

In de bomen in de houtwallen binnen en in directe omgeving van het plangebied zijn geen voor boombewonende vleermuissoorten geschikte holtes aanwezig.

De houtwallen zouden geschikt kunnen zijn als vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen. Deze zouden door het uitvoeren van kapwerkzaamheden onderbroken kunnen worden. Binnen en rondom het sportpark blijven echter voldoende geleidende structuren aanwezig, in de vorm van houtwallen en bomenrijen.

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van steenmarter waargenomen. Het clubgebouw is in de huidige staat niet toegankelijk voor steenmarter. Leegstand is niet aan de orde. Voorkomen van verblijfplaatsen van steenmarter binnen het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Binnen het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig voor algemene kleine zoogdieren als egel, huismuis, bosmuis, veldmuis, bosspitsmuis en/of huisspitsmuis. Tevens is voorkomen van kleine roofdieren mogelijk. In alle gevallen (behalve voor huismuis, daarvoor geldt een algehele vrijstelling) betreft dit soorten die zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor schade aan deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen.

3.2.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Beschermde amfibieën, reptielen of vissen worden niet verwacht binnen het plangebied.

Binnen het plangebied zijn geen watergangen, poelen of vijvers aanwezig. Door het bebouwde karakter van het plangebied en de agrarische wijdere omgeving hiervan, is geen geschikte biotoop voor beschermde reptielsoorten aanwezig. De houtwallen binnen en in de directe omgeving van het plangebied zouden potentieel overwinteringbiotoop voor amfibieën kunnen vormen. Echter in nabijheid bevindt zich echter geen voortplantingwater, waardoor overwinteringbiotoop, ook van algemene amfibiesoorten, kan worden uitgesloten.

3.2.4 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek is klein geaderd witje aangetroffen. Er zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Beschermde ongewervelden worden ook niet verwacht binnen het plangebied. Geschikte biotoop voor beschermde ongewervelden is binnen het plangebied namelijk niet aanwezig.

4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

4.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T 1	T 2	T 3
Broedvogels	Broedvogels van tuinen en struweel	x	x			x
	Zwarte kraai	x				x
Zoogdieren	Egel		x			x
	Veldmuis		x	x		
	Bospitsmuis		x	x		
	Huisspitsmuis		x	x		
	Bosmuis		x	x		

Tabel 1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied. Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 1 = Tabel 1; Licht beschermd, T 2 = Tabel 2; Middelzwaar beschermd, T 3 = Tabel 3; Zwaar beschermd

4.2 Conclusies en aanbevelingen

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied worden enkele beschermde soorten verwacht, waarvoor de werkzaamheden mogelijk negatieve effecten hebben.

- *Vogels*

In een houtwal in de directe omgeving van het plangebied is een nest van een zwarte kraai aanwezig. Zwarte kraai staat binnen de Ff-wet op de lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten genoemd in categorie 5. Dit houdt in dat nestplaatsen van deze soorten onder zwaarwegende ecologische omstandigheden jaarrond beschermd zijn. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende alternatieve nestgelegenheid beschikbaar, nader onderzoek is op korte termijn niet nodig.

Oude kraaiennesten worden door verschillende soorten gebruikt als nestgelegenheid, soorten opgenomen in categorie 1 tot en met 4 van de lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Indien de werkzaamheden pas in 2014 of later aanvangen is een tijdens het broedseizoen een check nodig van het gebruik van dit nest.

In de houtwallen rondom het directe plangebied zijn meerdere broedvogelsoorten vastgesteld en worden meer soorten verwacht. Alle broedvogels in Nederland zijn tijdens de broedtijd beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Door te werken buiten het broedseizoen kan grotendeels voorkomen worden dat dit gebeurt.

Dit geldt voor zowel kap-, sloop- als bouwwerkzaamheden. Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat tijdens deze werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken.

Indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, dan moet worden gewacht totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken.

- *Licht en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Er wordt een aantal licht beschermde diersoorten verwacht in het plangebied. Voor schade aan licht beschermde soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht (zie § 6.1) van de Ff-wet schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door voorafgaand aan de werkzaamheden vegetatie kort af te maaien zodat dekking voor kleine zoogdieren verdwijnt en zij zo bewogen worden ergens anders hun heil te zoeken.

Vogels:

- Werken buiten het broedseizoen (globaal tussen half maart en half juli, in 2013 zeker tot eind juli), anders inschakelen ecologische begeleiding.
- Check op gebruik nest zwarte kraai in toekomstige jaren.

Overige licht beschermde soorten:

- Naleven zorgplicht (zie paragraaf 6.1).

5. BRONNEN EN LITERATUUR

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur.
Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en
www.netwerkgroenebureaus.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.drloket.nl

www.synbiosis.alterra.nl

6. BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming vastgelegd. Hiermee is ook de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De volgende wetsartikelen- en bepalingen uit deze wet zijn, in het onderhavige geval, relevant:

6.1 Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2) houdt in dat eenieder dient te voorkomen dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen heeft voor alle in het wild levende planten en dieren. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden. De zorgplicht geldt altijd en overal, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

6.2 Verbodsbepalingen

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
 - Artikel 9 tot en met 12 verbieden het doden, verontrusten, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren, dan wel het beschadigen, vernielen, uithalen of verstoren van hun nesten, holen of andere voortplanting-, vaste rust- of verblijfplaatsen.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

6.3 Omgaan met beschermde soorten

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 van de Flora- en faunawet in van kracht geworden. Voor het verkrijgen van vrijstellingen. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in **drie beschermingscategorieën** (Tabellen 1,2 en 3). **Vogels** vallen hierbuiten en worden apart behandeld. Deze nieuwe indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de beschermde soorten in Nederland, waarbij ook beschermde soorten van de Europese Habitatrictlijn zijn ingepast. Het betreft de volgende beschermingscategorieën ingedeeld in drie tabellen:

1. Tabel 1: Licht beschermde soorten:	vrijstelling
2. Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten:	gedragscode of ontheffing
3. Tabel 3: Zwaar beschermde soorten:	ontheffing

Tabel 1-soorten: Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht. Voor schade aan deze soorten geldt op voorhand een *vrijstelling*, mits bij ingrepen sprake is van bestendig beheer- en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit niet het geval is, moet er alsnog een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de lichte toets).

Tabel 2 –soorten: Beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar kan worden gewerkt volgens een door de ministerie goedgekeurde *gedragscode*. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. Er moet *aantoonbaar* volgens een goedgekeurde *gedragscode* worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd dienen te worden.

Als er nog geen gedragscode is of niet volgens een gedragscode gewerkt wordt, moet bij overtreding van de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet alsnog een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die

dan dient plaats te vinden, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dit inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied noodzakelijk is. Daarnaast moet worden voldaan aan de zorgplicht

Tabel 3-soorten: Dit betreft de meest zwaar beschermde soorten (waaronder soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn). Een ontheffingsaanvraag voor eventuele schade aan deze soorten wordt getoetst via een zogenaamde 'uitgebreide toets' aan drie criteria. Voor het verkrijgen van een *ontheffing* moet aan vier criteria worden voldaan:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief voor de ingreep
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 4) er wordt voldaan aan zorgvuldig handelen (zie paragraaf 6.5).

6.4 Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden, aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Bepaalde nesten waarvan meerjarig gebruik wordt gemaakt zijn jaarrond beschermd. Voor lijst van vogelsoorten waarvan het nest het gehele jaar beschermd is, zie "Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten" van Dienst Regelingen (28 augustus 2009).

6.5 Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen (artikelen 2b, 2c, 2d en 16 c AMvB) is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd en gaat een stapje verder dan de zorgplicht. Niet zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep voor gevolgen kan hebben. Een initiatiefnemer moet altijd vooraf inventariseren welke beschermde (niet vrijgestelde) soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep wordt gepland. Ook moet de initiatiefnemer in redelijkheid alles doen of juist laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk beperken, dat de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een belangrijke eerste stap daartoe is bijvoorbeeld een juiste planning van de werkzaamheden, om te voorkomen dat dieren in de voortplantingstijd verstoord worden.